

**POLISH SOCIOLINGUISTICS:
SELECTED ASPECTS OF VERBAL AGGRESSION ANALYSIS**

Svitlana Romaniuk

*University of Warsaw,
vul. Szturmowa, 4, Warsaw, Poland
s.romaniuk@uw.edu.pl*

Under conditions of new paradigm in linguistics, the instruments of Polish sociolinguistics reveal social principles of communication, in particular verbal aggression as means of influencing the addressee by the speaker with the aim of his/her persuasion for achieving the main goal, which is power. Polish linguists described the types of verbal aggression (immediate, present and undetectable in message content), its structure (separating aggression and criticism), psychological basis and its relations to language culture. One of the aspects of describing verbal aggression is attention to linguistic environment. The article shows the role of such categories as negative communication space, quarrel, conflict, manipulation, etc.

Key words: verbal aggression, political discourse, manipulation, addressee, addresser.

In linguistics the notion ‘verbal aggression’ is not new; nonetheless, sociolinguistics has recently started research the influence of the speaker on the addressee with the aim of persuasion in order to reach the final goal, which is power. This influence is used most efficiently in mass media and political discourse. In this respect some of the authors delineate a new direction in linguistics – political linguistics [1: 186].

We discuss the approaches to the description of verbal aggression in Polish linguistics. Thus, we clarify the meaning of the term in recent works and its relations with other notions.

On the basis of wide theoretical material linguistics developed the notion of discourse in a detailed and comprehensive manner [3: 17–30]. Professor Anna Duszak explains the need for critical analysis of discourse as a wider notion of critical linguistics [2]. She believes that it is a new field of research and education within the framework of social research fields; it is a dialogue of various disciplines and formation of social foundations of communication. They demonstrate main postulates of modern linguistic science: language is a form of social action; language reflects, and simultaneously creates the environment (reality); language use expresses our social personality. Linguistics should study

‘reading’ in the minds of people, meta-reflections over ‘our’ communication and empathy in interpreting of ‘other’ behavior [2: 13].

The term ‘aggression’ includes any kind of aggressive action which is a means for achieving some sort of aim [4: 10]. The Dictionary of the Polish Language provides the following interpretation of the term: ‘Aggression is hostile behavior or strong negative emotions which cause such behavior’¹ [5: 5]. Nonetheless, the widest characterization of the phenomenon of verbal aggression is provided not by the dictionaries, either encyclopedic or linguistic, but the latest research works. The author of the monograph “Agresja językowa w życiu publicznym. Leksykon inwektyw politycznych 1918–2000» (Wrocław, 2007), Irena Kaminska-Szmaj states that ‘verbal aggression is a use of invectives, humiliation or contempt by word’ [6: 7]. Thus, it is expression of indignation, protest, anger and other negative emotions towards the surrounding persons which occur due to hostile attitude towards them. Wider definition of verbal aggression is formulated by Maria Pejsert in the monograph ‘Formy i funkcje agresji w relacjach społecznych. Próba typologii» (Wrocław, 2004). In particular, the author states that direct verbal aggression is the one that expresses negative attitudes towards a person and is realized by way of using pejorative vocabulary as well as neutral vocabulary; non-explicit verbal aggression is the one that is expressed towards the addressee in a form of gossip or other verbal actions which disgrace or humiliate the position of a person; aggression undetected in message content is the one that comes from the analysis of context and situation accompanying the speech act [7: 31].

Halyna Satkiewicz distinguishes open and closed structure of verbal aggression [8: 28–33]. The author draws a line between the notions of aggression and criticism. Criticism is the negative estimation of someone’s activity or the result of action. The object of criticism is the action, deed or the result of action, but not the doer of the action. The aim of criticism is the desire to change or to correct the mistaken action. Verbal aggression, instead, has a

¹ Hereinafter the translation is done by the author if not indicated otherwise

different aim – by means of language the addresser expresses negative emotions to the addressee and simultaneously humiliates him, underrates his skills, actions and deeds in the eye of the others etc. Not to be interpreted otherwise, critical statements should be motivated by the desire to correct, help or prompt. With the help of critical comments it is possible to reach positive results of work (individual or collective). Unlike criticism, verbal aggression is characterized by language contempt, devaluation of all actions and deeds by way of a large amount of emotionally colored vocabulary. For instance: “Z całą pewnością nie był to dzień chwały poseł PiS Anny Fotygi. Tyle złej woli, insynuacji, kłamstwa, nieprawdy, zwyczajnej ignorancji, którą pani (...), w nudny sposób, była łaskawa serwować, zasługuje na pewno na wyróżnienie; To było kręctwo, biskup krętacz, nie chcę już jakichś słów używać może, których nie przystoi w stosunku do biskupa, ale muszę powiedzieć, że to był, no, delikatnie mówiąc, biskup Michalik nie przeczytał tego fragmentu Pisma Świętego, gdzie jest napisane, «oby mowa wasza była: tak, tak, nie, nie, a co nadto jest, od złego pochodzi»².

E.Laskowska confronts the notion of ‘verbal aggression’ to the term ‘language of ideology’ and clearly distinguishes them, showing significant discrepancies between them [9: 185– 193]. By means of the latter notion the speaker transfers his/her own view of social realia and propagates own system of values (the language of propaganda is researched in detail by I. Borkowskyi, prof. J. Bralczyk, W.Pisarek³). In other works by E.Laskowska verbal aggression is presented from the point of view of psychology. The author considers its usage a moral problem and stresses, that the application of the strategy of verbal aggression contradicts two main principles of language culture

² <http://wiadomosci.dziennik.pl/polityka/artykuly/379487,komisja-etyki-ukarala-niesiolowskiego-za-wypowiedz-pod-adresem-fotygi.html> (February, 19 2012)

³ Borkowski I. Świt wolnego słowa. Język propagandy politycznej 1981–1995. – Wrocław, 2003; Bralczyk J. O języku polskiej propagandy politycznej lat siedemdziesiątych / J. Bralczyk // Acta Universitatis Upsaliensis. Studia Slavica Upsaliensia. – Uppsala, 1987; Bralczyk J. Strategię propagandy politycznej / J. Bralczyk // Język a kultura. T. 4 : Funkcje języka i wypowiedzi / red. J. Bartmiński, R. Grzegorzczkova. – Wrocław, 1991. – S. 105–115; Pisarek W. Język służy propa gandzie / W. Pisarek. – Kraków, 1976.

and behavior, namely – expression of respect towards the partner and interest in his views [10].

The notion of verbal aggression is indissolubly related to the culture of language and speech etiquette. The influence on the opinion of interlocutor with the help of word and the place of this phenomenon in the structure of language was researched by M.Sarnowski in the work ‘Przestrzeń komunikacyjnej w języku polskim i rosyjskim. Kłótnia jako specyficzna sytuacja komunikacji werbalnej» (Wrocław, 1999) [11]. With the help of constructions ‘if it is true; I wouldn’t trust the data; I have another opinion; unlike you; my opinion is that...’ the speaker avoids direct offense of the addressee. Simultaneously, a significant role is played by sociolinguistic aspect of the phenomenon: the way of expressing disagreement with interlocutor’s opinion can be interpreted in different ways by various groups of population. A.Dabrowska pays attention to the fact that such ways of expressing the opinion are typical for intellectuals, but uneducated people consider them as avoidance of responses by the speaker or twisting of facts [12: 115–120]. Therefore, the researcher suggests analyzing linguistic etiquette taking into account social differences.

If we research the phenomenon of verbal aggression of one linguistic environment, we can generalize the reasons and aim of such behavior. In his presentation the speaker ruins the norms of language culture, sometimes unconsciously. Though, when it goes about political discourse or mass media sphere he acts consciously and intentionally. The reasons for such behavior are predicted reaction to the statement of speaker – indignation, domination, direct influence and alteration of addressee’s opinion, further discussion, but ‘primarily, the desire to accomplish political purpose by all means [6: 53]. In Polish political discourse courtesy of statement is achieved by means of the following constructions: Czy rzeczywiście tak?; ...nie byłabym tego taka pewna (expressing doubt); request to find out the source of conflict, topic of conversation and etc - skąd pan ma te dane?. E.Laskowska notes that ‘the

speaker may have doubts not in credibility of the partner, but in authenticity of the source for example: tym danym bym tak bardzo nie ufał. Other way of showing decent disagreement is expressing distrust, for example, to dziwne, co pan mówi, and also partial recognition of speaker's rightness - jest w tym trochę racji, jednak... Sometimes, courteous disagreement is conditioned by the formula that expresses modesty, for example, moim skromnym zdaniem..., z tego, co pamiętam... Expressing disagreement may also be gentle - ja to widzę inaczej, jestem odmiennego zdania, nie mogę się z panem zgodzić⁴.

The possibility to influence the interlocutor with words significantly spread with the rise of democracy – the process of free expression as to one's likes or choices. Simultaneously, such changes led to 'linguistic battles', a word was turned into the tool of manipulating others' views. Politicians and journalists perfectly mastered the art of persuasion – well-reasoned instigation to something or attempts to refuse from something [5: 25]. Component of verbal aggression are manifested in various planes of language: 'Attacking the image of the other person, which causes his psychological discomfort, is performed with the help of lexical and morphological means, as well as application of emotional syntax. In stylistics, people most often use the devices of irony, mockery, sarcasm and sneer. A tangible signal of aggression is given by sharp and directive tone, as well as raised voice, which often results in shouting' [6: 53], for example - Jestem głęboko zaszokowany, że PiS działa na rzecz lobbystów inwestorów zagranicznych i nie broni interesu narodu polskiego. Wstyd mi za Was! Wstyd! - krzyczał wzburzony minister⁵; Jest przecież faktem, że Andrzej Lepper krzyczał w Sejmie do posła Samoobrony, który mu się sprzeciwił: «Wypierdalaj mi z klubu, chamie jeden»⁶.

In the above-mentioned work by M.Sarnowski introduced the notion 'space of negative communication' and described in detail such segments of

⁴ http://www.etykaslowa.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=12:agresja-jzykowa-jako-problem-moralny&catid=1:ekspersi-o-etyce-sowa&Itemid=9 (February, 19, 2012).

⁵ <http://www.money.pl/gospodarka/wiadomosci/artukul/awantura;w;sejmie;rostowski;krzyczal;na;pis,199,0,1027783.html> (February, 17, 2012).

⁶ <http://www.wprost.pl/ar/?O=62467&C=57> (February, 17 лютого).

communication as quarrel and conflict [11: 10–11]. Quarrel is defined as specific inter-personal interaction, distinct communicative situation, which is a special mode of speech. Interaction is based on conflict and in case it turns into quarrel, it stops meeting the demands of social norms of communication. Thus, these two types are inseparable; these are different forms of manifesting disagreement with the ideas of interlocutor. Though the conflict, unlike quarrel, entails the exchange of ideas and views and may result in positive effects of solving the problem. It is, according to Sarnowski, ‘dynamic power, vehicle of changes and transformations, means of searching for understanding and compromise’ [11: 10]. The opposite manifestation of conflict lies in the form of drastic contradiction of ideas; during this type of communicative practice the victory over the interlocutor is the most important factor where the opposition is overcome by way of sharp statements, rather aggressive expressions, insults and sometimes aggressive behavior. In communicative situations based on conflict, the rules of behavior and etiquette are violated; human relations, such as neglect, supremacy and insult towards the interlocutor become particularly distinct: they stand beyond the norms of communication and human behavior. Therefore, the author stresses that such undesirable ethical relations allow placing the notion ‘space of negative communication’ among negative axiological phenomena, while in the plane of verbal communication all negative aspects of conflict are sharpened, which results in communicative defeat and worsening of human relations [11: 12].

Verbal aggression is characterized by the use of invectives – sharp statements against the rivals, accusations in their address [4: 494]. Accusations are considered to be a specific form of reproach [11: 40]; they are related to the beliefs of the speaker (the one who accuses) that the addressee performed an action which demands punishment or reproach. Notions related to offense were analyzed in Polish linguistics by K.Pisarkow, M.Grohowski and R.Grzegorzycowa. K.Pisarkowa considers the act of offense from the pragmatic point of view, in the context of honor and dignity of a person. [1978: 129–130].

The author differentiates offense carried out by means of lexical elements, and the one that arises as a result of allusion. She also states that the intention of offend does not necessarily mean that such speech act will be accomplished successfully; moreover, the offense may be not accomplished. It demands that the addressee is touched and offended by the statement. The author considers it as a defining feature of speech act of verbal offense.

Negative assessments are constructed by means of selecting corresponding lexemes which characterized a person, his deeds and actions, often with negative connotations, such as hanger-on, fool, the sick one, lousy, buffoon etc. The emotional load of the expression is strengthened on the context: To jest tak naprawdę cham nieuczciwy; Ma na ręku krew tych, którzy zginęli w Smoleńsku; Przykładem takiego typu «pustaka» jest premier Donald Tusk; Trzeba tego faceta powiesić na najbliższej gałęzi; Jest to po prostu nikczemny dureń i ten nikczemny dureń nie może być ministrem polskiego rządu; To jest chora kobieta. Ona sama się wkopuje, ona kłamie⁷; „Nadworny błazen” Kancelarii Prezydenta i „kieszonkowy palikocik pluający jadem”⁸; Jestem tutaj, ponieważ popieram rodzinę i uważam, że trzeba przeciwstawić się temu, co było wczoraj, że wstrętni pederasty przyjechali tutaj z wielu krajów i próbowali narzucić nam swoją propagandę⁹; Uważam, że dla życia społecznego na świecie najgroźniejsze są obecnie trzy rzeczy: po pierwsze - poprawność polityczna, która nie pozwala *expresis verbis* powiedzieć łobuzowi, że jest łobuzem, kłamcy, że jest łgarzem, gangsterowi, że jest bandziorem: po drugie - PR, ten mechanizm sprawia, że przeciętny obywatel praktycznie pozbawiony jest możliwości poznania człowieka, któremu powierza swój los, bo nie ma z nim kontaktu nawet za pośrednictwem mediów, bo te prezentują mu fantomy wykreowane przez specjalistów od PR; po trzecie - wypaczone dziennikarstwo, w którym chodzi tylko o sensację, bo to pompuje nakład, naganiając

⁷ <http://www.fakt.pl/Najbardziej-chamskie-wypowiedzi-politykow-Ranking,artykuly,92582,1.html> (February 17, 2012)

⁸ <http://www.fakt.pl/Czarnecki-obraza-Nalecza-Co-mowi-,artykuly,103186,1.html> (February 17, 2012).

⁹ <http://wyborcza.pl/1,76842,4147785.html#ixzz1mg2QoYV8> (February 17, 2012)

reklamodawców¹⁰; To jest jedna wielka ściema Jarosława Kaczyńskiego, który marzy o zamieszkach i o tym, że one przywrócą go do władzy. Tego typu wypowiedzi, jak Jarosława Kaczyńskiego na podstawie antyniemieckich fobii są najgorszym, w najbardziej podłym faszyzującym stylu¹¹; W dodatku obaj mają XIX-wieczną mentalność, ciągle siedzą w okopach drugiej wojny światowej...¹²; Kaczyński to taki prowincjonalny dyktatorek, lider na miarę PiS; Myślałem, że wraz z upadkiem komunizmu takie filmy odeszły. To jest coś nieprawdopodobnie lizusowskiego, jakaś kolekcja lizusów i klakierów tam występuje. To są sceny godne Bolesława Bieruta; Kaczyński nie ma żadnej zdolności koalicyjnej. Jediną koalicją jest koalicja z kibolami i stadionową żulią. Kaczyński może też zawrzeć koalicję z (Josephem) Goebbelsem, małpą i Litarem, ze stadionową żulią¹³.

Kamińska-Szmaj defines the deliberate twisting of party names and headings in mass media as specific language act [6: 24–25]. Humiliating of addressee takes place with the help of epithets selected with the purpose of humiliation and mockery. The way of perceiving the information (whether it will demonstrate aggression expressed directly or indirectly) is influenced by a number of factors, for example, the choice of words and syntactical constructions, types of sentences, functions of context, types of functional style, adequacy of selected style or its non-correspondence to the type of information, form of expression, kind of applied speech act, introduction of allusions, irony, stylization, intertextuality, types of codes that coexist with verbal ones, hierarchy of codes, distribution of information into certain codes, attitude to actual situation of speaker and addressee, type of speaker, as well as extra-linguistic factors – outlook of speaker, relations of speaker and addressee, voice

¹⁰ http://wyborcza.pl/1,76842,8146778,Drastyczne_wypowiedzi_Palikota___w_odbiorze_czytelnikow.html (February 17, 2012).

¹¹ <http://www.wprost.pl/ar/289852/Palikot-zganiony-za-wypowiedz-o-faszyzujacym-stylu-Kaczynskiego/> (February 17, 2012).

¹² <http://wiadomosci.wp.pl/title,Kalisz-przestraszyl-sie-wlasnej-glupoty,wid,12391695,wiadomosc.html> (February 17, 2012)

¹³ <http://www.wprost.pl/ar/263343/Niesiolowski-Kaczynski-moze-zawrzec-koalicje-z-Goebbellsem-i-malpa/> (February 19, 2012).

timbre, voice and malfunctions, type of background used in electronic mass media, level of information importance in relation to political and social situation and etc. [13: 121–133; 130–131].

The Ukrainian political discourse demonstrates a large number of examples of the above-mentioned means of expressing dissatisfaction with actions, negative estimation of actions, mockery, humiliation and even verbal cruel treatment towards the opponent.

A large number of linguists discuss changing the mode in information presentation in various planes of language and speech, stating that the model of communication is changing. Addresses directed to a large number of people persuade to the speaker's opinion, while traditional communication (common intercourse) is substituted by communication aimed at persuading and manipulating the consciousness of the addressee. Nonetheless, even in this case we cannot define these acts of communication as verbal aggression.

Verbal aggression is characterized by emotional flow of ideas and text, intense propagating of one's position and simultaneously by sharp attacks against the opposite points of view. Such behavior causes immediate reaction with political opponents and has an influence on reaction in the form of invectives. New means of influencing the addressee are developed in such a manner – manipulation and destruction of his opinions.

The difficulties in defining the notion of 'manipulation' are caused by the fact that each form of communication aimed at influencing the addressee is a manipulation [14]. Therefore, each attempt to persuade somebody has a manipulative character. J. Warchala tries to distinguish the notions of manipulation and instigation. He stresses that manipulation is not always reflection of social evil, but it always differs from the norm of social communication, if the norm is defined as a desire to come to terms and coordinate our actions [13: 131].

We had a chance to see that under conditions of modern paradigm Polish sociolinguistics reacts to the demands of time and discloses the role of social

groups, authorities and ideology, in other words – social foundation for verbal aggression.

1. Рудик І. М., Муратова І. С. Мовні знаки як інструменти маніпуляції й вербальної агресії в політичному дискурсі / І. М. Рудик, І. С. Муратова // Вісн. Житомир. держ. ун-ту. Філологічні науки. – 2008. – Вип. 40. – С. 186–189.
2. Duszak A. *Owładzyjęzyka*. Słabości lingwistyki i porzecie krytycznej analizy dyskursu / Anna Duszak // Uniwersytet Warszawski. – 2009. – № 1. – Luty. – S. 12–13.
3. Кулик В. Дискурс українських медій: ідентичності, ідеології, владні стосунки / В. Кулик. – К. : Критика, 2010. – 655 с.
4. Великий тлумачний словник сучасної української мови. – К. : Ірпінь, 2009. – 1736 с.
5. Słownik języka polskiego PWN. – Warszawa, 2007. – Т. 1. – 521 s. ; Т. 2. – 598 s.
6. Kamińska-Szmaj I. Agresja językowa w życiu publicznym. Leksykon inwektyw politycznych 1918–2000 / Irena Kamińska-Szmaj. – Wrocław, 2007.
7. Pejsert M. Formy i funkcje agresji werbalnej: próba typologii / Maria Pejsert. – Wrocław, 2004.
8. Satkiewicz H. Językowe przejawy agresji w mediach / Halina Satkiewicz // Język w mediach masowych / red. Jerzy Bralczyk, Katarzyna Mosiołek-Kłosińska – Warszawa, 2000. – S. 28–33.
9. Laskowska E. Między językiem ideologii a językiem agresji / Elżbieta Laskowska // Reverendissimae Halinae Satkiewicz cum magna aestimatione / red. Grzegorz Dąbkowski. – Warszawa, 2008. – S. 185–193.
10. Laskowska E. Agresja językowa jako problem moralny [Електронний ресурс] / Elżbieta Laskowska. – Доступно з: http://www.etykaslowa.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=12:agresja-jzykowa-jako-problem-moralny&catid=1:eksperci-o-etyce-sowa&Itemid=9 (16 березня 2011 р.).
11. Sarnowski M. Przestrzeń komunikacji negatywnej w języku polskim i rosyjskim / Michał Sarnowski // Kłótnia jako specyficzna sytuacja komunikacji werbalnej. – Wrocław, 1999.
12. Dąbrowska A. Akty etykiety językowej wyrażające brak zgody z opinią rozmówcy / Anna Dąbrowska // Język a kultura. Т. 6 : Polska etykieta językowa / pod red. J. Anusiewicza i M. Marcjanik. – Wrocław, 1992. – S. 115–120.
13. Warchala J. Komunikacja perswazyjna, czyli kilka uwag o retoryczności, zaufaniu i prawdomówności / Jacek Warchala // Kultura i język mediów. – Kraków, 2007. – S. 121–133.

14. *Awdiejew A., Habrajska G.* Nieuchwytnie pojęcie manipulacji [Електронний ресурс] / А. Аwdiejew, G. Habrajska. – Доступно з: http://www.etykaslowa.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=11:nieuchwytnie-pojcie-manipulacji&catid=1:eksperci-o-etyce-sowa&Itemid=9 (16 березня 2011 р.).

ПОЛЬСЬКА СОЦІОЛІНГВІСТИКА: ВИБРАНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВЕРБАЛЬНОЇ АГРЕСІЇ

Світлана Романюк

*Варшавський університет
вул. Штурмова, 4, м. Варшава, Польща
s.romaniuk@uw.edu.pl*

В умовах новітньої мовознавчої парадигми інструментарій польської соціолінгвістики виявляє суспільні засади комунікації, зокрема вербальну агресію як вплив мовця на адресата з метою його переконання задля досягнення головної цілі – влади. Польські мовознавці розкрили види вербальної агресії (безпосередню, наявну і невиявлену у змісті повідомлення), її структуру (відмежувавши агресію від критики), психологічні основи, зв'язок з культурою мови. Один з аспектів опису вербальної агресії – увага до мовного середовища. Стаття засвідчує роль таких категорій, як простір негативної комунікації, сварка, конфлікт, маніпуляція тощо.

Ключові слова: вербальна агресія, політичний дискурс, маніпуляція, адресат, адресант.

ПОЛЬСКАЯ СОЦИОЛИНГВИСТИКА: ИЗБРАННЫЕ АСПЕКТЫ ИССЛЕДОВАНИЯ ВЕРБАЛЬНОЙ АГРЕССИИ

Светлана Романюк

*Варшавский университет
ул. Штурмова, 4, г. Варшава, Польша
s.romaniuk@uw.edu.pl*

В условиях новейшей парадигмы в языкознании инструментарий польской социолингвистики раскрывает общественные основы коммуникации, в частности вербальную агрессию как влияние говорящего на адресата с целью его переубеждения для достижения главной цели – власти. Польские лингвисты отметили виды вербальной агрессии (непосредственную, имеющуюся и не обнаруженную в содержании сообщения), ее структуру (разграничив агрессию и критику), психологические основы, связь с культурой языка. Один из аспектов описания вербальной агрессии – внимание к языковой среде. Статья показывает роль таких категорий, как пространство негативной коммуникации, ссора, конфликт, манипуляция и т. д.

Ключевые слова: вербальная агрессия, политический дискурс, манипуляция, адресат, адресант.